

**ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ**

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΒΙΛΑ ΚΑΠΑΝΤΖΗ** • Λεωφ. Βασιλίσσης Όλγας 108
ταχ.δνση: Τ.Θ. 50742, 540 14 Θεσσαλονίκης 22
τηλ. 2310 295170 • 2310 295171 • φαξ 2310 295276
mietthe2@otenet.gr
www.miet.gr • www.miettsimiski11.blogspot.com

Το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης
παρουσιάζει την αναδρομική έκθεση ζωγραφικής

**Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης
ΦΥΣΙΚΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ 1934-1993
3+1 Θέματα, 3 Ουρανοί**

**στο Πολιτιστικό Κέντρο Θεσσαλονίκης του ΜΙΕΤ, στη Βίλα Καπαντζή
13 Δεκεμβρίου 2013 – 26 Ιανουαρίου 2014**

Εγκαίνια έκθεσης: Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου 2013, ώρα 20:00
(Βίλα Καπαντζή, Βασιλίσσης Όλγας 108)

Η αναδρομική έκθεση ζωγραφικής, που παρουσιάζεται στο Πολιτιστικό Κέντρο Θεσσαλονίκης του ΜΙΕΤ, είναι η μεγαλύτερη αναδρομική θεματική έκθεση του μεγάλου Θεσσαλονικέα, η οποία συγκεντρώνει πάνω από τριακόσια πενήντα έργα όλων των περιόδων. Ταυτόχρονα, ξεκίνησε μια μεγάλη προσπάθεια ψηφιοποίησης του συνόλου των έργων του που βρίσκονται σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές, με αποτέλεσμα να έχει ήδη δημιουργηθεί μια ικανή βάση δεδομένων για το πεντζικικό έργο.

Επιμελητής της έκθεσης είναι ο γιος του καλλιτέχνη, Γαβριήλ Νικολάου Πεντζίκης.

Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 26 Ιανουαρίου 2014 και θα λειτουργεί με το εξής ωράριο: Τρίτη 9:00-16:00, Τετάρτη & Πέμπτη 14:00-21:00, Παρασκευή, Σάββατο & Κυριακή 10:00-18:00 (Δευτέρα κλειστά), με ελεύθερη είσοδο για το κοινό.

Ξεναγήσεις θα πραγματοποιούνται στην έκθεση από τον ιστορικό τέχνης Μιγκέλ Φερνάντεθ Μπελμόντε κάθε Τετάρτη στις 18.00 και κάθε Κυριακή στις 12.00, εκτός από τις ημέρες των εορτών.

Ο Άθως από τη Μονή Κουτλουμουσίου, 1952, τέμπερα σε χαρτόνι, 28,3 x 43,5 εκ.

Συλλογή Γιώργου Κωστόπουλου, με την ευγενική μεσολάβηση των Kalfayan Galleries Αθήνα – Θεσσαλονίκη

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

«Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης, ΦΥΣΙΚΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ, 1934-1993. 3+1 Θέματα, 3 Ουρανοί»

Τα έργα που παρουσιάζονται κατανέμονται σε τρεις χρονολογικές ενότητες («ουρανοί»):

- 1934 έως 1952, «Ουρανός τα εσώρουχα»
- 1952 έως 1967, «Ουρανός το παράθυρο»
- 1967 έως 1993, «Ουρανός το σπήλαιο»

και σε τρία + ένα θέματα:

- το θήλυ
- η γενέτειρα πόλη Θεσσαλονίκη
- η φύση
- το σημειωματάριο από την επίσκεψη στο Άγιον Όρος το 1952.

Κίνηση και στάση είναι οι δύο συνιστώσες του αφηγήματος της αναδρομικής έκθεσης: *κίνηση* είναι η εξηντάχρονη σχεδόν διαδρομή του συγγραφέα και ζωγράφου (*παιζωγράφου*, όπως αρεσκόταν να αυτοχαρακτηρίζεται) στην τέχνη και *στάση* το εικοσαήμερο προσκύνημα στο Άγιον Όρος τον Ιούλιο-Αύγουστο του 1952. Πυρήνας της έκθεσης είναι η παρουσίαση του σημειωματαρίου που κράτησε ο Ν.Γ. Πεντζίκης κατά τη διάρκεια αυτού του προσκυνήματος. Τα πενήντα φύλλα του είναι κατάγραπτα και στις δυο όψεις με σχέδια, σημειώσεις για χλωρίδα και πανίδα, αντιγραφές επιγραφών, σχόλια για τοιχογραφίες, καλογέρους, προσκυνητές. Πολλά από τα σχέδια χρησιμοποιήθηκαν ως αφετηρία για πίνακες που ο καλλιτέχνης ζωγράφησε κι εξέθεσε στη δεύτερη ατομική του έκθεση, τον Δεκέμβριο της ίδιας χρονιάς, και πολλές από τις σημειώσεις

αντανακλώνται στη διάλεξη με θέμα «Προσεγγίσεις στο Άγιον Όρος», με την οποία είχε εγκαινιασθεί η έκθεση.

Η επίσκεψη εκείνη του 1952 δεν ήταν ασφαλώς ούτε η πρώτη ούτε η τελευταία, αφού ο Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης σε διάστημα εξήντα ετών επισκέφθηκε το Άγιον Όρος 94 φορές. Είναι όμως η τελευταία τεκμηριωμένη φορά που ο Πεντζίκης επισκέφθηκε τον Άθω όσο ασκούσε το επιτήδευμα του φαρμακοποιού και ταυτόχρονα η πρώτη φορά που πήγε εκεί ως συνειδητοποιημένος καλλιτέχνης που έχει στο ενεργητικό του μια ατομική έκθεση και μια συμμετοχή σε ομαδική, ως συνειδητοποιημένος συγγραφέας που έχει στο ενεργητικό του τέσσερα εκδοθέντα βιβλία. Το γεγονός που ξεχωρίζει τον Πεντζίκη από άλλους ομότεχνούς του, ζωγράφους και συγγραφείς, που επισκέφθηκαν το Όρος είναι ότι εκείνοι έφτασαν στη μοναστική πολιτεία λίγο πολύ καταξιωμένοι, με διαμορφωμένους εκφραστικούς τρόπους και είτε κονταροχτυπήθηκαν με τους αγιορείτες καλογέρους είτε θήτευσαν στον Άθω. Ο Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης φτάνει στον Άθω αδιαμόρφωτος· δεν θητεύει στον Άθω, είναι θρέμμα του Άθω.

Αρχικά, η έκθεση στο ΜΙΕΤ προέβλεπε μόνο την αυτοτελή παρουσίαση του αγιορείτικου σημειωματαρίου με συνοδεία τεκμηριωτικού υλικού που θα αναψηλαφούσε την έκθεση του 1952, δίνοντας την ευκαιρία κάποια από τα αγιορείτικα έργα του καλλιτέχνη να αναρτηθούν ξανά μαζί, για πρώτη φορά μετά από 61 χρόνια. Στην πορεία όμως, η έκθεση εξελίχθηκε σε αναδρομική και επεκτάθηκε σε όλη την καλλιτεχνική διαδρομή του Ν. Γ. Πεντζίκη.

Γ. Ν. Π.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ Ν. Γ. ΠΕΝΤΖΙΚΗ

Στερνοπαίδι του Γαβριήλ και της Μαίρης Πεντζίκη μετά από τρεις κόρες, ο Νίκος γεννήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 1908 (30 Οκτωβρίου με το Νέο Ημερολόγιο) και ανατράφηκε σε οικονομικά εύπορο μεγαλοαστικό περιβάλλον που εμφορείτο από τα ιδανικά του αλύτρωτου Ελληνισμού. Ο πατέρας ίδρυσε το πρώτο επιστημονικό φαρμακείο στη Θεσσαλονίκη (1887)· η μητέρα, διδασκάλισσα με πλούσια κοινωνική δράση· πρωτότοκη αδελφή του, η ποιήτρια Ζωή Καρέλλη.

Σπούδασε Οπτική Φυσική και Φυσιολογία στο Παρίσι (1927), Βοτανική και Φαρμακευτική στο Στρασβούργο (1928-29). Ο αιφνίδιος θάνατος του πατέρα (Φεβρουάριος 1927) έφερε ραγδαία οικονομική κατάρρευση της οικογενείας. Διαχειρίστηκε το πατρικό φαρμακείο (1930-1953), το οποίο εξελίχθηκε σε μείζον λογοτεχνικό στέκι. Από το 1953 έως τη συνταξιοδότησή του το 1969 εργάστηκε ως επιστημονικός συνεργάτης ελβετικής φαρμακευτικής εταιρίας.

Το 1933 επισκέφθηκε το Άγιον Όρος για πρώτη φορά· ακολουθούν άλλες 93 επισκέψεις σε διάστημα εξήντα ετών.

Εμφανίστηκε στα γράμματα με το μυθιστόρημα *Αντρέας Δημακούδης* (1935). Συνεργάστηκε με τα περιοδικά *Το 3ο Μάτι*, *Μακεδονικές Ημέρες*, *Κοχλίας*. Το 1944 πρωτοπαρουσίασε ζωγραφική του εργασία σε ομαδική έκθεση, και την ίδια χρονιά εκδόθηκαν η συλλογή ποιημάτων *Εικόνες* και το μυθιστόρημα *Ο Πεθαμένος και η Ανάσταση*. Έγραψε τεχνοκριτικές και δοκίμια για τον Μπουζιάνη, τον Παπαλουκά, τον Χατζηκυριάκο-Γκίκα, τον Τσαρούχη. Η πρώτη ατομική έκθεση στη Θεσσαλονίκη (1951) εγκαινίασε περίοδο έντονης ζωγραφικής παραγωγής που κορυφώθηκε με την

πρώτη ατομική έκθεση στην Αθήνα (1958). Η *Αρχιτεκτονική της σκόρπιας ζωής* (1963) ήταν το πρώτο βιβλίο του που εκδόθηκε από καθιερωμένο εκδοτικό οίκο. Το *Μυθιστόρημα της κυρίας Έρσης*, κυκλοφόρησε λίγο πριν από το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1967.

Η έκδοση (1970) των πεζογραφημάτων *Μητέρα Θεσσαλονίκη* και *Συνοδεία* καθώς και των δοκιμίων *Προς εκκλησιασμό*, εγκαινίασε την ιδιαίτερος έντονη όψιμη περίοδο συγγραφικής και ζωγραφικής δημιουργίας, που τροφοδοτείται από την καθημερινή –από το καλοκαίρι του 1967– συναναστροφή του καλλιτέχνη με τον *Συναξαριστή* του αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτη. Το *Αρχείον* (1974) αποτελεί παλίμψηστη επεξεργασία παλαιότερων ανέκδοτων κειμένων και το *Πόλεως και Νομού Δράμας Παραμυθία* (1983) τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος. Μεγάλο μέρος του ποιητικού έργου θησαυρίστηκε το 1988 στα *Ποιήματα (Παλαιοντολογικά)*.

Από τον γάμο του με την Νίκη Λαζαρίδου (1948) απέκτησε έναν γιο (1952).

Απεβίωσε στις 13 Ιανουαρίου 1993 και ενταφιάστηκε στο Κοιμητήριο του Ιερού Κοινοβίου του Ευαγγελισμού, στην Ορμύλια Χαλκιδικής.

Περισσότερες πληροφορίες για την έκθεση «Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης, ΦΥΣΙΚΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ, 1934-1993. 3+1 Θέματα, 3 Ουρανοί»

Πολιτιστικό Κέντρο Θεσσαλονίκης

Η έκθεση θα εγκαινιασθεί την Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου 2013

Διάρκεια

Έως και την Κυριακή 26 Ιανουαρίου 2014

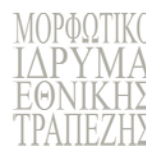
Η έκθεση θα παραμείνει κλειστή από τις 24 έως και τις 27 Δεκεμβρίου 2013, την Πρωτοχρονιά και στα Θεοφάνεια (1 και 6 Ιανουαρίου 2014)

Ωράριο λειτουργίας

Τρίτη: 9.00-16.00 Τετάρτη & Πέμπτη: 14.00-21.00

Παρασκευή, Σάββατο & Κυριακή: 10.00-18.00

Δευτέρα: κλειστά

Πληροφορίες

τηλ. 2310 295170-1 καθημερινές 9.00 – 14.30

και 2310 295149 τις ώρες λειτουργίας της έκθεσης

ΟΑΣΘ

Αν κινείστε προς το κέντρο: 3, 5, 6, 8, 33, 39 (στάση Ανάληψη)

Αν κινείστε προς τα νοτιοανατολικά: 5, 6, 8, 33 (στάση Πέτρου Συνδίκου)

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τις εκδόσεις του MIET επισκεφθείτε την ιστοσελίδα <www.miet.gr>

Εάν επιθυμείτε να ενημερώνεστε μέσω του διαδικτύου, για τις εκδηλώσεις του Κέντρου και για τις νέες εκδόσεις του ΜΙΕΤ, μπορείτε να γνωστοποιήσετε την ηλεκτρονική σας διεύθυνση στο miethe2@otenet.gr